

Plan Sociale Veiligheid

De Zandplaat

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Visie, kernwaarden en doelen	Pag.	3
1.1. Visie	Pag.	4
1.2. Kernwaarden	Pag.	4
1.3. Doelen rondom sociale veiligheid	Pag.	5
1.4. PDCA Cyclus	Pag.	5
2. Pedagogisch klimaat in de school	Pag.	6
2.1. Afspraken binnen de groep	Pag.	6
2.2. Afspraken binnen de school	Pag.	6
2.3. Afspraken op het plein	Pag.	7
2.4. Voorbeeldgedrag leerkracht	Pag.	8
2.5. Privacy	Pag.	8
3. Voorwaarden/ taken binnen de school	Pag.	10
3.1. Vertrouwens/contactpersoon	Pag.	10
3.2. Intern begeleider	Pag.	10
3.3. Coördinator sociale veiligheid	Pag.	10
3.4. BHV	Pag.	11
3.5. Instanties die betrokken zijn bij het ondersteunen van zorgleerlingen	Pag.	11
4. Preventie	Pag.	15
5. Signaleren	Pag.	17
6. Aanpak pesten	Pag.	18
7. Borging	Pag.	21
8. Bijlagen	Pag.	22
8.1 Bijlage 1: PDCA cyclus	Pag.	22
8.2 Bijlage 2: Checklist sociaal veiligheidsplan	Pag.	23

Inleiding

Onze school wil graag een veilig leer- en werkklimaat bieden waarin de leerlingen en het personeel zich veilig voelen en zich positief verbonden voelen met de school.

Een veilige school is een school waar voortdurend serieus aandacht wordt gegeven aan het realiseren van een veilig schoolklimaat en aan het voorkomen, herkennen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag.

Een school die kritisch naar zichzelf blijft kijken, en ervoor zorgt dat elk incident leidt tot verkleining van de kans op nieuw grensoverschrijdend gedrag.

In een cultuur waarin zowel leerlingen als medewerkers aan het denken worden gezet over hun houding en handelen en waarin hier open over wordt gepraat.

Dit plan sociale veiligheid is onderdeel van het beleid van Prisma Scholengroep zoals het is beschreven in Beleid Sociale Veiligheid.

1.1. Visie

Op De Zandplaat vinden wij het belangrijk dat alle kinderen zich veilig voelen in hun basisschoolperiode, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Veiligheid is een basisvoorwaarde om te leren. Een gezellige en positieve sfeer vinden wij dan ook belangrijk. Ook voor medewerkers van onze school, ouders en bezoekers moet de school een veilige omgeving zijn. Iedereen moet zich 'thuis' voelen.

Om die veiligheid zoveel mogelijk te waarborgen zijn er gezamenlijke afspraken gemaakt en is er controle op de naleving van die afspraken. We werken preventief aan een prettige omgang door het geven van lessen over sociale vaardigheden en sociale weerbaarheid. We vinden het belangrijk dat kinderen over goede sociale vaardigheden beschikken, waarbij respect voor jezelf, respect voor de ander en respect voor de omgeving centraal staat. Wij houden als school dan ook zo goed mogelijk rekening met verschillen die er tussen kinderen bestaan op sociaal- emotioneel, lichamelijk en cognitief gebied.

1.2. Kernwaarden rondom sociale veiligheid

Het opstellen van gedragsregels en protocollen is niet genoeg om personeel, leerlingen en ouders een gevoel van veiligheid te geven. Waar het om gaat is dat in de dagelijkse schoolpraktijk, ruimte en aandacht is voor gesprekken over gedrag. Over wat je van elkaar verwacht en hoe jouw gedrag, jouw handelen bijdraagt aan een positieve sfeer. Op basis van deze gesprekken worden gedragsregels en protocollen vormgegeven. En als het nodig is worden ze bijgesteld. Door met elkaar in gesprek te blijven, weet de school wat er speelt en wat er nodig is om alle betrokkenen te ondersteunen.

De volgende kernwaarden vinden wij belangrijk:

- Kwaliteit van onderwijs
- Een rustige leeromgeving
- Ontwikkeling
- Samenwerking
- Eigenaarschap
- Optimaal veilig
- Pedagogisch klimaat
- Passie
- Respect

1.3. Doelen rondom sociale veiligheid

1. Alle kinderen voelen zich in hun basisschoolperiode bij ons op school veilig, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen;
2. Wij zijn pestgedrag preventief voor;
3. Wij werken aan een positieve groepsvorming d.m.v. De Gouden Weken aan het begin van elk schooljaar en onderhouden dit het hele jaar door;
4. Wij benaderen onze leerlingen positief;
5. Door een juiste aanpak vanuit de methode KWINK wordt een fijne en open sfeer gerealiseerd;
6. Door helder en duidelijk te communiceren met ouders omtrent veiligheid worden ouders deelgenoot gemaakt van wat op school afspeelt;
7. Extra ondersteuning wordt geboden indien er zich problemen of zorgen voordoen omtrent leerlingen door nauw samen te werken met de GGD/JGZ. Deze leerlingen worden dan besproken in het ondersteuningsteam;
8. Wij hebben gedragsregels opgesteld en afspraken zijn vastgelegd. Regels en afspraken worden regelmatig herhaald en indien nodig bijgesteld.

1.4. PDCA Cyclus

Een PDCA Cyclus staat voor Plan, Do, Check en Act. Ieder schooljaar kijken we hoe ver we staan met de sociale veiligheid binnen onze school. Met deze cyclus kunnen we stap voor stap ons werk, prestaties en organisatie verbeteren en op een hoger plan brengen. De sociaal veiligheidscoördinator zorgt er voor dat deze punten worden bijgehouden en terugkomen bij de teamvergaderingen.

2. Pedagogisch klimaat in de school

2.1 Afspraken binnen de groep

Een goede start van het schooljaar is erg belangrijk. Door middel van team- en klasbouwers, coöperatief werkvormen en de werkwijze volgens 'Teach like a champion' werken we aan deze goede start.

Aan het begin van een schooljaar en na iedere vakantie wordt er in alle groepen gewerkt met 'de Gouden Weken'. De bedoeling is dat alle kinderen in de groep een inbreng hebben in het nadenken en praten over hoe zij met elkaar omgaan in de groep. Dit resulteert in een contract met daarin de afspraken voor het schooljaar. Deze afspraken worden duidelijk zichtbaar in de groepen opgehangen, zodat de leerkracht en de leerlingen hier gemakkelijk op terug kunnen komen. Ook is in iedere groep de 'kwink van de week' zichtbaar. Daarnaast worden in de methode Trefwoord, die we gebruiken voor levensbeschouwing, vragen en dilemma's behandeld die zich bevinden op sociaal-emotioneel terrein.

Tijdens het schooljaar wordt regelmatig met elkaar besproken wat er allemaal goed gaat en wat er nog verbeterd kan worden.

2.2 Afspraken binnen de school

Onderstaande afspraken gelden binnen onze school.

- Wij zijn altijd aardig voor elkaar, dan blijft het gezellig, het hele jaar.
- Iedereen is anders, al zijn we groot of klein, je mag jezelf zijn.
- Spullen van jou, spullen van mij, we zorgen ervoor, dan blijven we blij!
- Ruzie lossen we met praten op. Lukt dat niet, dan zoeken we de juf of meester op.
- Ik, jij, hij of zij, iedereen hoort erbij!
- Zegt een ander iets, zeg dan even niets.
- Lachen is fijn, uitlachen doet pijn.
- Rennen doen we op het schoolplein, binnen moet het rustig zijn.
- Lukt het even niet alleen, dan zijn er anderen om ons heen.
- Doet iemand iets goed dan geven we een compliment voor wat de ander doet.

Deze regels worden aan het begin van het schooljaar, d.m.v. van de opening van het schooljaar op de tribune, met alle kinderen besproken.

2.3 Afspraken op het plein

Bovenstaande afspraken gelden ook op het plein. In beide hallen, voor de onder- en de bovenbouw, hangen de afspraken nog een keer. Zo zijn ze iedere keer weer zichtbaar voor de kinderen voordat zij gaan spelen in hun pauzes.

Voor de leerkrachten op De Zandplaat gelden de volgende afspraken:

Afspraken pleinwacht

- De pleinwacht moet voor schooltijd en tijdens de pauzes het gehele plein kunnen overzien.
- Kinderen die naar school komen, blijven niet buiten de poort maar komen op het plein.
- De pleinwacht is verantwoordelijk voor alle kinderen.
- Leerkrachten zijn buiten op de volgende tijden:
  - > **08.15 uur:** pleinwacht voor schooltijd door één leerkracht, kinderen van groep 1 worden vanaf 8.20 uur naar binnen gebracht door ouders/verzorgers. De kinderen van groep 2 gaan vanaf 8.20 uur zelf naar de klas.
  - > **10.00 uur:** pleinwacht ochtendpauze door alle leerkrachten. De leerkracht die voor schooltijd pleinwacht heeft, is in de ochtendpauze verantwoordelijk en staat als eerste buiten. Andere leerkrachten houden wacht in de gang bij hun groep om te kijken of alle kinderen op de goede manier naar buiten lopen.
  - > **12.15 uur:** pleinwacht middagpauze voor de kinderen van groep 3 t/m 8.
  - > **14.00 uur:** de leerkrachten van groep 1 en 2 staan buiten tot alle kleuters door hun ouders/verzorgers zijn opgehaald.
- Om 14.00 uur houden de meesters en de juffen toezicht bij de kapstokken of de leerlingen van groep 3 t/m 8 op de juiste manier naar buiten lopen.
-

Pauzetijden momenteel aangepast vanwege corona. De leerkrachten staan zelf buiten als hun eigen groepen buiten spelen.

Leerkrachtgedrag op het plein

- Leerkrachten spreken kinderen aan op ongewenst gedrag.
- Bij fysieke benadering (schoppen en slaan) volgt geen waarschuwing maar wordt er direct verwezen naar een time-out plaats.
- 1 x waarschuwen.
- Bij 2 x waarschuwen worden de kinderen naar een time-out plaats gewezen.
- Tijdsduur van de time-out volgens inschatting van de leerkracht. Pas na een gesprek weer de mogelijkheid om te gaan spelen.
- Iedere leerkracht is op een vaste dag pleinwacht en dan verantwoordelijk voor alle kinderen op het plein. Verwacht wordt dat deze leerkracht als eerste buiten staat.
- De groep gaat in alle rust naar buiten. Alle leerkrachten zien hierop toe.
- Toezicht op het plein moet overgegeven en overgenomen worden. (Denk aan het halen van drinken of een sanitaire stop).
- Voetbal en hockey wordt gespeeld op de afgesproken plekken op het plein en volgens een vast rooster.
- Naast hockey en voetbal zijn twee pauzes gereserveerd voor 'pleintjesspelen'. Dit wordt neergezet door leerlingen van groep 7/8 . Kinderen worden zo, met wisselende thema's, uitgedaagd om (samen) tot spel te komen. Als bij het voetballen de bal van het plein wordt geschoten, dan stopt het spel.
- Als de ballen van het plein gaan, mogen deze alleen met toestemming van een leerkracht gehaald worden.

2.4 Voorbeeldgedrag leerkrachten

De groepsleerkrachten van De Zandplaat realiseren zich dat hun handelen (bewust of onbewust) invloed heeft op de ontwikkeling en het welbevinden van onze leerlingen. Een voorwaarde voor een positief pedagogisch klimaat is dat het handelen van de groepsleerkracht consequent is en gericht op de uitgangspunten zoals in de visie beschreven staan. Leerkrachten zijn zich ervan bewust dat zij een voorbeeldfunctie hebben.

2.5 Grensoverschrijdend gedrag

Het kan voorkomen dat een kind, ondanks alle afspraken binnen de school en binnen de klas, grensoverschrijdend gedrag vertoont op het plein of in de klas. We hebben het dan over voortdurend, storend en/of agressief gedrag van een kind waardoor de voortgang van het onderwijs wordt verstoord. Om ook de veiligheid van de andere kinderen in de klas te kunnen waarborgen vinden we het belangrijk dat hier duidelijke grenzen aan verbonden zijn. De stappen bij grensoverschrijdend gedrag zijn:

- De leerkracht bespreekt in eerste instantie het gedrag met de leerling zelf.
- De leerkracht licht zowel de directie als de ouders in over het gedrag.
- Verandert het gedrag niet, dan wordt er een gesprek gepland met leerling, ouders, leerkracht en directie. In dit gesprek worden afspraken gemaakt voor een passende aanpak op school.
- Er wordt na een aantal weken weer een gesprek gepland waarin de aanpak wordt geëvalueerd.
- Bij aanhoudend grensoverschrijdend gedrag volgen er consequenties zoals:

- een dagdeel in een andere klas het schoolwerk maken
- een dagdeel schorsen
- een dag schorsen
- een week schorsen.

Bij een schorsing van meer dan één dag zijn we verplicht de situatie te melden bij 'De inspectie van het onderwijs'. Een leerling mag wettelijk maximaal één week geschorst worden.

Bij verwijdering van een leerling dient de leerling de school te blijven bezoeken totdat de leerling terecht kan op een nieuwe school. Leerlingen mogen dus niet geschorst worden in afwachting van verwijdering.

2.6 Privacy

Scholen hebben volgens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) een verantwoordingsplicht. Wij zijn ons ervan bewust dat wij de plicht hebben privacy van leerlingen en hun ouders te beschermen. Gegevens over thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties, toetsgegevens e.d. worden door ons als privacygegevens beschouwd, en worden als zodanig zeer zorgvuldig behandeld.

Afspraken:

- De leerlingenadministratie wordt zorgvuldig uitgevoerd en beschermd;
- Leerlingdossiers worden digitaal (in Parnassys) en/of in een afgesloten dossierkast bewaard en zijn alleen voor betrokkenen toegankelijk;
- Mappen/dossiers met gespreksverslagen die in een lokaal aanwezig zijn, worden bij het verlaten van het groepslokaal opgeruimd;
- Gegevens van vertrouwelijke aard, die door leerlingen, ouders of anderen aan de directie of vertrouwenspersoon bekend worden gemaakt, worden discreet behandeld;
- Het verstrekken van leerlinggegevens ten behoeve van onderzoek of observatie door derden, wordt met medeweten van ouders gedaan. Ouders hebben hier de bestemde formulieren voor ondertekend.
- Soms kan het gebeuren, dat instanties gegevens opvragen bij school, zonder medeweten van de ouders. Als dit door wettelijke regelgeving verplicht is, zal de school hieraan moeten voldoen. Dit zal echter met de grootst mogelijke terughoudendheid gebeuren;
- Wanneer er sprake is van gescheiden ouders, zijn de betrokkenen in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het doorgeven van informatie aan elkaar. In overleg zal de school desgewenste informatie aan beide ouders verstrekken.
- De gegevens van onze leerlingen worden twee jaar bewaard, bij zorgleerlingen is dit drie jaar.

3. Organisatie binnen De Zandplaat

3.1. De vertrouwenspersoon

*Bij ons op school zijn de vertrouwenspersonen: **Carolina Simpelaar (Intern begeleider) en Elisa Stoop.***

De vertrouwenspersoon vervult een spilfunctie in het borgen en bevorderen van de veiligheid op school. Deze persoon is het aanspreekpunt voor ouders en collega's die ontevreden zijn over school. Samen met deze persoon wordt er gezocht naar een oplossing voor een eventuele klacht. Ook geeft een vertrouwenspersoon gevraagd en ongevraagd advies over het veiligheidsbeleid.

De vertrouwenspersonen stellen zich jaarlijks voor in alle groepen en vertellen wat zij voor functie vervullen, waarom en wanneer ze bij hen terecht kunnen.

3.2 Intern begeleider

De intern begeleider van De Zandplaat is **Carolina Simpelaar**. De intern begeleider heeft regelmatig overleg met de groepsleerkrachten. Tijdens dit overleg worden de vorderingen van de groepen besproken. Hierbij wordt nagegaan waar de eventuele problemen zitten. De intern begeleider adviseert de groepsleerkracht. Zij begeleidt waar nodig de leerkracht bij de aanpak van problemen.

Daarnaast heeft de intern begeleider 5 keer per jaar de zogenaamde HGPD besprekingen over leerlingen met de orthopedagoog vanuit PRISMA of het RPCZ. Tijdens de groepsbespreking wordt besproken welke leerlingen voor die besprekingen in aanmerking komen. De intern begeleider is bij de besprekingen aanwezig. Ouders worden hierover eerst geïnformeerd. Tijdens een bespreking met de orthopedagoog wordt er een advies gegeven hoe verder te kunnen gaan met een leerling. Soms is nader onderzoek nodig. Die onderzoeken worden dan gedaan door de orthopedagoog vanuit PRISMA of externen.

De taak van de intern begeleider is het coördineren van alle contacten en afspraken rondom zorgkinderen, het begeleiden van collega's, onderzoek doen en zij bewaakt de doorgaande lijn. De groepsleerkracht blijft altijd verantwoordelijk voor de leerlingen van zijn groep. Hij/zij blijft ook het aanspreekpunt. Wel is het mogelijk dat de intern begeleider, op verzoek van de groepsleerkracht of de intern begeleider, bij een gesprek met ouders aanwezig is.

3.3 Coördinator sociale veiligheid

Bij ons op school is de coördinator sociale veiligheid **José Uitterhoeve**. De taken van een coördinator sociale veiligheid zijn:

- aanspreekpunt voor pesten (anti-Pest coördinator);
- (mede)verantwoordelijk voor het schoolveiligheidsbeleid;
- klankbord voor leerlingen, ouders en onderwijspersoneel;
- coördineren van het gebruik van Kwink, Zien! en de sociogrammen;
- zicht hebben op de beleving van veiligheid, incidenten en mogelijke risico's.

De coördinator sociale veiligheid stelt zich jaarlijks voor in alle groepen en vertelt wat zij voor functie vervult, waarom en wanneer ze bij haar terecht kunnen.

3.4 BHV

Een aantal groepsleerkrachten heeft in de afgelopen jaren de opleiding voor BHV-er gevolgd en hebben het certificaat behaald. Met dit aantal BHV-ers is er gegarandeerd elke dag een BHV-er aanwezig op school. BHV-ers krijgen om het jaar een herhalingscursus. Daarnaast kunnen ook nieuwe groepsleerkrachten opgeleid worden tot BHV-er. Dit alles gaat volgens de richtlijnen van de ARBO-wet.

De BHV-ers bij ons op school zijn:

- Fabiënne van Stee;
- Heidi te Poele;
- Iris Jolliffe;
- Tanika Boone.

3.5 Instanties die betrokken zijn bij het ondersteunen van zorgleerlingen

Sinds schooljaar 2015-2016 zijn we gestart met een ondersteuningsteam. Dit is in de plaats gekomen van de zorgadviesteams die hiervoor bestonden. In het ondersteuningsteam overleggen in ieder geval de ib-er en een verpleegkundige van JGZ/GGD (jeugdgezondheidszorg vanuit Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zeeland) welke hulp gewenst is. JGZ/GGD-er en ib-er hebben minimaal 5x per jaar overleg. Zo'n overleg kan ook plaatsvinden met de ouders van de desbetreffende leerling. Met alle partijen samen kan dan gekeken worden welke eventuele stappen gezet kunnen worden in het belang van het welbevinden van de leerling.

Daarnaast zijn diverse andere instanties die we als school in kunnen schakelen bij de ondersteuning van zorgleerlingen. Daarbij is de frequentie van de contacten met de diverse hulpverleners nogal verschillend. De meest gebruikelijke zet is het aanmelden bij Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Onder het CJG vallen diverse instanties, die hieronder verklaard worden. Wanneer is aangemeld bij CJG gaan zij kijken welke instantie de beste hulp kan bieden bij de hulpvraag. Op deze manier wordt de juiste instantie betrokken bij de hulpvraag van school en/of ouders.

- **CJG**

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is een plek waar je met al je vragen over opvoeden en opgroeien naar toe kunt. Geen enkele vraag is raar, hoe klein, groot of ingewikkeld ook; we gaan samen op zoek naar een antwoord. Het CJG is bedoeld voor kinderen en jongeren tot 23 jaar, (aanstaande) ouders en verzorgers. Ook professionals en vrijwilligers die met jeugdigen werken zijn van harte welkom. Bij het CJG kun je terecht voor informatie en advies en kunnen we je in contact brengen met de juiste zorgaanbieder.

Contact:

Bezoekadres

Stenevate 10
4451 KB Heinkenszand

Bereikbaarheid

Telefonisch iedere werkdag van 08.30 - 12.00 uur
0113 - 238 315

E-mail

cjg@borsele.nl

- **Opvoedcoach gemeente Borsele**

Sinds schooljaar 2016-2017 werkt de gemeente Borsele met opvoedcoaches. Zij bieden ouders vijf gesprekken aan waarin de coaches meekijken wat er al goed gaat in de opvoeding en samen met de ouders kijken naar wat anders kan. Ze kunnen ondersteunen in contacten met bijvoorbeeld school. Ze brengen de situatie in beeld en helpen met het vinden van de juiste hulp wanneer de gesprekken met de coach niet voldoende blijken.

De opvoedcoach is Jantine Jumelet. tel: **0113-238315 (08.30-12.00u)** cjg@borsele.nl

Contact:

zie 'Het centrum voor Jeugd en Gezin'

- **Jeugdbescherming west Zeeland (voorheen Intervence)**

Jeugdbescherming west is er om kinderen te beschermen en het gezin en haar omgeving te versterken. Dat doen ze uitsluitend op verzoek van gemeenten/andere professionals of op verzoek van de kinderrechter. Ze zorgen dat een kind veilig opgroeit en dat de zorgen die er zijn worden opgelost binnen het gezin (jeugdbescherming) of ze zorgen dat het kind niet meer in aanraking komt met de politie, maar leert om goede keuzes te maken en op het rechte pad te blijven (jeugdreclassering).

Contact:

Maandag t/m vrijdag 08.30 - 17.00 uur. Tel 0118 - 677 600

• **GGD**

Als we vermoeden dat de problematiek van het kind gezocht moet worden in een medische oorzaak, nemen we contact op met de schoolarts van de GGD. Het kan ook zijn dat we deze instantie gebruiken om een verwijzing te kunnen krijgen naar de tweedelijns zorg.

De kinderen bezoeken tweemaal in hun schoolloopbaan de schoolarts/ jeugdverpleegkundige, maar uiteraard is het mogelijk om bij individuele gevallen een onderzoek te laten verrichten door de GGD-arts met toestemming van ouders.

De GGD werkt met vaste teams van jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. Zij zien alle Zeeuwse kinderen en jongeren van 0 tot 19 jaar. Ze kijken hoe het met een kind gaat en of het zich goed ontwikkelt. Ook ondersteunen zij ouders en leerkrachten bij alle vragen, twijfels of zorgen over groei, ontwikkeling en gedrag.

De schoolarts op De Zandplaat is: **Marjolein Vermaire - Koopmans.**

De jeugdverpleegkundige is: **Jolanda Goeree.**

Contact:

Vragen aan de jeugdverpleegkundige rondom de gezondheid van uw kind:

Als ouder kunt u bellen naar één centraal nummer voor vragen aan de jeugdverpleegkundige. **Tel: 0113-249400** www.ggdzeeland.nl

Verwijsindex

Onze school werkt samen met de Verwijsindex Zeeland van de GGD. Dit is een digitaal systeem waarin we een signaal afgeven als er zorgen zijn rondom één van onze leerlingen op het gebied van bijvoorbeeld de veiligheid en het welbevinden in de thuissituatie, de (geestelijke) gezondheid of problemen in de thuissituatie.

Door een signaal in de verwijsindex weten wij sneller of een leerling ook bekend is bij andere professionals. Als dat het geval is, ontstaat er een match. De enige informatie die wordt bijgehouden is de naam, het geslacht en geboortedatum van de leerling en daarnaast de gegevens van de professional. Wat er precies aan de hand is, of waarom een professional betrokken is, wordt niet in de verwijsindex vermeld.

Op het moment dat er een match ontstaat zullen wij als school toestemming van de ouders vragen om contact op te mogen nemen met de betreffende professional. Wij zullen de ouder/verzorger in dat geval uitnodigen voor het gesprek dat volgt.

Door deel te nemen aan de Verwijsindex kunnen we ervoor zorgen dat we als betrokkenen bij een leerling zoveel mogelijk samenwerken in het oplossen van eventuele problemen.

• **Veilig thuis Zeeland**

Veilig Thuis is er voor iedereen – kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen – , die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Elke regio heeft zijn eigen Veilig Thuisorganisatie. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, zowel aan slachtoffers, omstanders als professionals. Veilig Thuis doorbreekt onveilige situaties, zorgt voor afstemming tussen samenwerkingspartners en zet mensen in beweging. Veilig Thuis biedt perspectief op een betere situatie waardoor mensen weer toekomst hebben.

Elke medewerker van een onderwijsinstelling is wettelijk verplicht bij signalen en/of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling een stappenplan te volgen. Iedere medewerker van een onderwijsinstelling is ook wettelijk verplicht bij vermoeden van seksueel misbruik door een medewerker jegens een minderjarige leerling melding te doen bij het bevoegd gezag. Dit wordt ook wel de Meldcode genoemd.

Het hele traject staat beschreven in ons protocol huiselijk geweld en kindermishandeling.

Westwal 37
4461 CM Goes
0800-2000
<http://veiligthuiszeeland.nl>

● ***KIBEO (kinderopvang Bevelanden en omstreken)***

Binnen onze school bestaat een nauwe samenwerking met Kibeo. Voor ons is de samenwerking met de peutergroepen het belangrijkste. Samen vormen we een VVE cluster hierdoor kunnen we een doorgaande lijn waarborgen.

E-mail: kcmrdmesstraat@kibeo.nl

Telefoon: (0113) 760 314

● ***Incidentele contacten***

Naast bovengenoemde instellingen zijn er nog diverse contacten met hulpverleners. We noemen bijvoorbeeld contacten met logopedisten, fysiotherapeuten, Het Carrouselteam Oosterscheldeziekenhuis, Indigo, Raad voor de Kinderbescherming en verschillende particuliere instellingen.

4. Preventie

Kwink

Op De Zandplaat gebruiken we de methode 'Kwink'. Kwink is een online methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL), inclusief het aanbieden van burgerschap en mediawijsheid. Burgerschap gaat om het voorbereiden van de leerlingen op hun latere functioneren in de maatschappij en komt naast de aandacht binnen Kwink breder in het onderwijs terug. Zie hiervoor ook het document over [Burgerschap op De Zandplaat](#).

We gebruiken Kwink voor de groepen 1 t/m 8, dus schoolbreed. Kwink is praktisch, leuk en altijd actueel. Het is gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) door de kinderen sociale vaardigheden en sociale weerbaarheid aan te leren.

Om zichtbaar te maken met welke sociale vaardigheid we op school bezig zijn, is er een 'Kwinkmuur' ontwikkeld. Op deze muur is te vinden wat de 'Kwink van de week' is. Hier zijn op dat moment alle groepen mee bezig. Ook zijn hier de schoolafspraken te vinden. Deze vertellen hoe wij ons gedragen binnen de school en op het schoolplein.

Sinds schooljaar 2021-2022 hebben alle leerkrachten dit ook gerealiseerd in de klassen. Ze hebben een zogenoemde 'kwinkmuur' of 'kwinkhoek' gemaakt waarin alles wat met de sociaal emotionele ontwikkeling te maken heeft bij elkaar hangt.

We vinden het belangrijk om ook de ouders/ verzorgers hierin te betrekken. Dit doen wij door de 'koelkastposters', die 4 keer per jaar verschijnen, met de kinderen mee te geven naar huis. Op deze posters zullen aan ieder oudste kind van het gezin meegegeven worden. Op deze posters staan de thema's van Kwink die worden aangeboden in die periode. Ze bevatten een aantal spreekwolkjes die de thema's kort samenvatten. Ouders weten dan waar hun kind het op school over heeft gehad en kunnen hier ook naar vragen.

Er zijn afbeeldingen van 'apenkoppen' te zien op de poster met daaronder de emotie die bij de uitdrukking hoort. Die emoticons bieden de mogelijkheid om met kinderen over hun of over emoties van anderen te praten.

Onder het kopje 'samen bespreken' staan drie stellingen. Deze kunnen thuis besproken worden met de vraag 'Hoe wordt hier thuis over gedacht?'.

En omdat sociaal-emotioneel leren meer is dan alleen praten, zijn er ook altijd een aantal doe-opdrachten te vinden.

Per schooljaar bekijken we met het team de thema's van Kwink en kiezen we een aantal thema's die dat schooljaar schoolbreed worden uitgelicht.

Trefwoord

Naast Kwink hebben we ook de godsdienstmethode Trefwoord.

Trefwoord is een methode voor levensbeschouwelijke vorming in de basisschool en wil kinderen begeleiden en ondersteunen bij het verkennen, bewust maken en verrijken van hun wereld. Tijdens deze levensoriëntatie komen ze allerlei vragen tegen, zoals: wat is eerlijk, wat heeft zin, waar is mijn overleden opa, wat betekent God voor mensen, waarom heeft niet iedereen genoeg te eten, waarom pesten mensen elkaar, enzovoort. Het zijn levensvragen van alle tijden waarop verhalen uit verschillende tradities (onder andere de joodse en christelijke traditie) in de loop der eeuwen ook een antwoord zochten. Deze en ook eigentijdse bronnen kunnen kinderen inspireren, aan het denken zetten om vervolgens er met elkaar in de klas op te reflecteren. Ze dagen hen uit om zelf keuzes te maken voor hun

handelen. Dat geeft hun houvast, vertrouwen en perspectief, op weg naar de toekomst.
(<https://www.trefwoord.nl>)

Gouden weken

Eerder was al te lezen dat De Zandplaat aan het begin van het schooljaar werkt met 'De Gouden Weken'. Dit gebruiken wij om het schooljaar goed van start te laten gaan. Het zorgt ervoor dat de leerkrachten, in hun eigen groepen, werken aan een goede groeps sfeer. Het accent ligt dan ook op groepsvormende activiteiten, ook wel klas- en teambouwers genoemd. Deze hebben als doel elkaar beter te leren kennen, te kunnen samenwerken en goed met elkaar leren omgaan.

In deze 'verkenningfase' werkt de groep aan vragen als:

- Wat voor groep willen wij zijn?
- Welk gedrag hoort daarbij?
- Welke regels hebben we nodig?
- Welke beloningen horen daarbij?
- Welke consequenties horen erbij?
- Wat gaat er goed bij ons in de groep?

Dit alles zetten wij samen met de leerlingen op zodat zij zelf eigenaar zijn van hun leerproces. De gemaakte regels worden duidelijk zichtbaar in de groepen opgehangen. Op die manier kunnen leerkracht en leerling op ieder moment terugpakken naar deze regels.

Wij zijn ons ervan bewust dat deze groepsvormende activiteiten niet alleen belangrijk zijn aan het begin van het schooljaar. Het hele schooljaar lang is het goed om deze aan te blijven bieden. Zeker na alle schoolvakanties zetten wij de eerste twee weken weer extra in op de klas- en teambouwers.

Coöperatieve werkvormen

Op De Zandplaat werken wij ook met coöperatieve werkvormen. Deze zijn in iedere groep zichtbaar gemaakt d.m.v. posters. Op een gestructureerde manier samenwerken in kleine groepjes. Zo leren de leerlingen niet alleen van de interactie met de leerkracht, maar ook van de interactie met elkaar. Doordat de werkvormen zo zijn opgezet dat alle leerlingen evenveel inbreng hebben, stimuleert dit het leren. Daardoor zijn de leerlingen actief met de leerstof bezig. Ze praten er bijvoorbeeld met elkaar over, waardoor de inhoud van de stof meer betekenis voor hen krijgt. Bovendien leren de leerlingen door de samenwerking in een groepje ook samenwerken.

Teach like a champion

Tot slot werken wij op de De Zandplaat met de technieken van 'Teach like a champion'. Dit zijn 62 pedagogische en didactische technieken die bijdragen aan betere prestaties van onze leerlingen. We werken dan aan de punten:

- hoe leg je de lat hoog bij de leerlingen;
- hoe houd je de leerlingen betrokken bij de les;
- hoe bouw je aan een goede klascultuur waar fouten maken mag;
- hoe werk je aan gestructureerd en duidelijk gedrag van zowel leerkracht als leerling wat bijdraagt aan een schoolveilig klimaat.

5. Signalering

Op onze school vinden er jaarlijks verschillende vormen van monitoringen plaats.

Voor de kinderen uit de groepen 1 en 2 wordt er twee keer per jaar de KIIK registratie ingevuld. De verschillende onderdelen van de sociaal – emotionele ontwikkeling komen daarin terug. Bijvoorbeeld bij de basiskenmerken, het zelfbeeld en de lijnen m.b.t. relatie. Dit zijn onderdelen waaraan dagelijks in de lessen gewerkt wordt. Tijdens de vele spelsituaties oefenen de leerlingen van groep 1 en 2 allerlei sociale vaardigheden.

Voor de kinderen uit de groepen 3 t/m 8 worden de lijsten van ZIEN! in oktober en in mei ingevuld. Bij de groepen 3 t/m 8 vult de leerkracht een vragenlijst in. De kinderen van groep 5 t/m 8 vullen hiernaast zelf ook twee vragenlijsten in: één op het gebied van Sociale vaardigheden, één op het gebied van leer- en leefklimaat.

ZIEN! werkt met de onderdelen welbevinden en betrokkenheid en daarnaast nog vijf sociale vaardigheden.

De resultaten van die ingevulde lijsten worden in de bouwvergaderingen besproken met andere leerkrachten, de lb'er en de sociaal veiligheidscoördinator. We gaan gericht met elkaar kijken wat de opvallende zaken in elke groep zijn.

De bevindingen en actiepunten worden opgenomen in het groepsoverzicht. In maart worden, voor de leerlingen die in oktober opvielen, de lijsten nog een keer ingevuld. Ook nog voor leerlingen die op dat moment opvallend gedrag laten zien in de groep. De leerkracht past zijn plan na de twee afnames aan in de groep.

Deze monitoringen geven antwoorden op vragen zoals:

- Hoe ervaren leerlingen de sociale veiligheid op school?
- Hebben leerlingen te maken met aantasting van de sociale veiligheid, zoals pesten, geweld, discriminatie etc.?
- Hoe is het gesteld met het welbevinden van de leerlingen op onze school?

Ook neemt iedere leerkracht 4 keer per jaar een sociogram af. Een sociogram geeft een leerkracht inzicht in de groepsstructuur van zijn klas. Hier gebruiken wij 'Sometrics' voor. Dit nemen we net voor de herfstvakantie, net na de kerstvakantie, eind maart en aan het einde van het schooljaar. Zo kunnen we nog voor de vakantie de sociogrammen analyseren en na de vakanties met de aanpak beginnen. Ook deze analyse en eventuele actiepunten worden in de groepsoverzichten opgenomen.

Zowel de analyse als de aanpak worden besproken in de bouwvergaderingen.

Tot slot wordt er om het jaar een tevredenheidsmeting afgenomen onder leerlingen, ouders en het personeel.

6. Aanpak pesten

De No Blame aanpak

De Zandplaat staat voor een preventieve aanpak en het op tijd signaleren als het gaat om de sociale veiligheid van de kinderen binnen onze school. Toch is ongewenst gedrag niet helemaal te voorkomen. Daarom moeten we ook een goed antwoord hebben op situaties waarbij onze preventieaanpak niet meer toereikend is. Wij vinden dat de No Blame aanpak daar een effectief antwoord op is.

De No Blame aanpak wordt als volgt omschreven:

‘De No Blame aanpak is een niet bestraffende, probleemoplossende methode om met pestsituaties om te gaan. Er wordt beroep gedaan op het inlevingsvermogen van de groep en op de persoonlijke verantwoordelijkheid van elke deelnemer.

No Blame gaat ervan uit dat (dreigen met) straffen niet helpt, maar dat de pester(s) en de gepeste het probleem samen moeten oplossen. Omdat het de verantwoording van volwassenen is om voor veiligheid te zorgen, moeten zij de gesprekken ondersteunen.’ (Rob Segers, 2013)

De No Blame benadering bestaat uit 7 stappen:

1. Een gesprek met het slachtoffer (en ouder(s)).

In dit gesprek wordt zoveel mogelijk informatie verzameld. De begeleider vraagt naar voorbeelden, naar beleving en gevoelens, naar namen van de pesters maar ook wie het slachtoffer juist als vrienden ziet.

2. Bijeenkomst met de betrokken leerlingen.

Het slachtoffer heeft bij stap 1 toestemming gegeven voor dit gesprek en zelf een groepje leerlingen mogen vormen voor deze bijeenkomst. In deze groep zitten zowel de pester(s), meelopers maar ook leerlingen die juist als vriend en/of positief ingestelde leerlingen worden gezien. Het slachtoffer is hier **niet** bij.

3. Situatie schetsen en uitleg geven.

De begeleider van het gesprek legt uit dat hij een probleem heeft. Hij zet in op de beleving en gevoelens van het slachtoffer. Let op: niet op de details of feiten van de incidenten. De leerlingen wordt verteld dat niemand bang hoeft te zijn voor beschuldigen of straf maar dat de belangrijkste vraag is of en hoe zij het slachtoffer kunnen helpen.

4. Verantwoordelijkheid uitdelen.

De begeleider legt uit dat iedereen in de klas verantwoordelijkheid is om elke leerling zich gelukkig te laten voelen op school. Iedereen kan een bijdrage leveren aan hoe een ander zich voelt.

5. Voorstellen laten formuleren.

De begeleider vraagt alle deelnemers om met ideeën te komen die er toe bijdragen dat de leerling die besproken wordt, zich gelukkiger gaat voelen. Belangrijk hierin is dat het niet gaat om wat het slachtoffer anders moet doen, maar echt wat de deelnemers gaan doen. De begeleider verwacht dan ook ideeën in de ik-vorm en vraagt door hoe zij dat gaan aanpakken. De ideeën worden door de begeleider genoteerd.

6. Een proeftijd van zeven dagen afspreken.

De begeleider bedankt de deelnemers dat ze willen meedenken en meehelpen. Er wordt afgesproken dat ze na zeven dagen allemaal weer individueel met de begeleider in gesprek gaan.

Na dit gesprek wordt het slachtoffer op de hoogte gebracht dat de bijeenkomst heeft plaatsgevonden en dat er na zeven dagen wordt geëvalueerd.

7. Evaluatie van de leerlingen na zeven dagen.

De begeleider evalueert zowel met het slachtoffer als met de deelnemers van de bijeenkomst. Belangrijkste kernvragen bij de evaluatie zijn:

- Hoe is het nu?
- Is het gestopt, afgenomen of toegenomen?
- Ben je tevreden?
- Wat kan er nog beter?

Indien het slachtoffer niet helemaal tevreden is, kan de procedure nog een keer herhaald worden. (<https://www.noblame.nl>)

De No Blame aanpak zal worden begeleid door de sociaal veiligheidscoördinator.

Herstelaanpak

Ondanks de No Blame aanpak, kan het ook voorkomen dat het pestgedrag niet is verminderd of gestopt. De volgende stap is dan de 'herstelaanpak'. Op dit punt zullen we de pester en de ouders van de pester wel aanspreken. De sociaal veiligheidscoördinator en directie zal een gesprek aangaan met de pester en de ouders en aangeven dat zijn gedrag ongewenst is. Samen wordt er gekeken wat er aan de situatie gedaan gaat worden.

Mocht ook dit gesprek niet het gewenste resultaat laten zien en blijft het oude gedrag dus zichtbaar, dan vindt er nog een gesprek plaats met de bovengenoemde betrokkenen. Hier zullen we als school ook de consequenties benoemen die volgen wanneer het ongewenste gedrag niet in positieve zin verandert.

De consequenties die volgen als het gedrag niet in positieve zin verandert na het eerst gesprek zijn:

- een halve dag buiten de klas.
- een hele dag buiten de klas.
- een hele dag niet naar school.

Incidentenregistratie

Om een veilige school te creëren en te behouden is het belangrijk dat we een goed veiligheidsbeleid opstellen. Daarbij is het van belang te weten welke incidenten op onze school voorkomen, hoe vaak ze voorkomen en waar ze voorkomen. Een adequate incidentenregistratie helpt ons inzicht te krijgen in de eigen veiligheidssituatie en om in de toekomst doeltreffend te handelen bij incidenten en ze mogelijk te voorkomen.

Incidenten die wij registreren zijn:

- pestgedrag
- fysiek ongewenst gedrag
- ongewenst gedrag waarbij de leerling een time-out heeft gekregen.

Deze incidenten worden altijd gedeeld met de sociaal veiligheidscoördinator en zij zorgt dat deze digitaal geregistreerd worden.

7. Borging

De Zandplaat vindt het belangrijk dat het onderwerp sociale veiligheid regelmatig op de agenda staat om te kunnen evalueren, eventueel aan te passen en te blijven groeien en ontwikkelen. De sociaal veiligheidscoördinator heeft de taak dit te coördineren. Ieder schooljaar houden we ons aan de volgende punten:

- Iedere vergadering komt het punt 'sociale veiligheid' op de agenda. De sociaal veiligheidscoördinator zal eventuele nieuwe informatie delen en vragen naar ervaringen/ incidenten en/of vragen beantwoorden.
- De sociaal veiligheidscoördinator geeft een week van tevoren aan dat de leerkrachten de sociogrammen en Zien! af moeten nemen.
- Het bespreken van de uitkomsten van de sociogrammen en Zien! wordt geleid door de sociaal veiligheidscoördinator bij de bouwvergaderingen.
- Incidenten worden altijd gedeeld met de sociaal veiligheidscoördinator en genoteerd in de map 'incidentenregistratie' in de gezamenlijke Drive.
- Ieder schooljaar stelt de sociaal veiligheidscoördinator zich voor in alle klassen.
- Bij de Kwinkmuur in de centrale hal hangt een foto van de vertrouwenspersonen en de sociaal veiligheidscoördinator zodat alle leerlingen, ouders en op de hoogte zijn van deze aanspreekpunten binnen de school.
- In de schoolgids en op de website wordt vermeld wie de vertrouwenspersoon en de sociaal veiligheidscoördinator binnen De Zandplaat zijn.
- Via de website kan het sociaal veiligheidsplan worden ingezien.

8. Bijlagen

8.1 Bijlage 1: PDCA- Cyclus

Plan	<ul style="list-style-type: none"> ● In de periode tussen mei en juli 2022 staat het onderwerp 'sociale veiligheid' op het programma (Stichting Leerkracht) en wordt het sociaal veiligheidsplan doorgenomen en zo nodig aangepast. ● In mei 2022 wordt het vignet Welbevinden aangevraagd in het kader van 'De Gezonde School'.
Do	<ul style="list-style-type: none"> ● Tussen mei en juli 2022 evalueren we het sociaal veiligheidsplan in de werksessies. ● Extra aandacht schenken in de teamvergadering aan het hoofdstuk 'Afspraken op het plein'. ● José Uitterhoeve past de Kwinkmuur om de week op maandag aan met de materialen van Kwink van de desbetreffende les. ● Hoe kunnen we de Kwinkmuur levendiger houden/maken.
Check	<ul style="list-style-type: none"> ● Tussen mei en juli 2022 checken we samen met het team of de punten in sociaal veiligheidsplan nog steeds kloppen en of aangepast moeten worden voordat we het sociaal veiligheidsplan weer voor een langere tijd vastleggen.
Act	<ul style="list-style-type: none"> ● Tussen mei en juli 2022 neem ik, José Uitterhoeve, met het team door hoe iedereen aan de doelen heeft gewerkt. D.m.v. evaluatie kijken we of de afspraken nog bijgesteld/aangescherpt moeten worden en/of ieder zich houdt aan de uitvoering van de doelen. ● Tussen mei en juli 2022 nemen, José U en Ismay, het team mee in waar we nog in kunnen groeien wat betreft sociale veiligheid.

8.2 Bijlage 2: Checklist sociaal veiligheidsplan

<i>1a. Visie / kernwaarden / doelen</i>	Aanwezig		Up to date		Aktie	
	ja	nee	ja	nee	ja	Nee
Visie op veiligheid is geformuleerd						
Kernwaarden						
Concrete doelen						
PDCA-cyclus						
<i>1b. Protocol / gedragsregels</i>	Aanwezig		Up to date		Aktie	
	ja	nee	ja	nee	ja	Nee
Veilig schoolklimaat						
Pestprotocol						
Ernstige incidenten						
Gebruik van multimedia						
Meldcode Huiselijk geweld						
Klachtenregeling						
Vertrouwenspersoon						
Rouwprotocol						
Voorkomen discriminatie						
Gedragscode personeel						
<i>2. Inzicht in veiligheidsbeleving</i>	Aanwezig		Up to date		Aktie	
	ja	nee	ja	nee	ja	Nee
Monitoring veiligheidsgevoel						
Incidentenregistratie						
Verkregen informatie benutten						
<i>3. Voorwaarden</i>	Aanwezig		Up to date		Aktie	
	ja	nee	ja	nee	ja	Nee
(Buiten)ruimtes, materialen en toezicht dienen soc. veiligheid						
Coördinator sociale veiligheid						
Vertrouwenspersoon/klachtenregeling						
Privacyreglement						
Afspraken met externe partners						

4. Pedagogisch handelen	Aanwezig		Up to date		Aktie	
	ja	nee	ja	nee	ja	Nee
Uitgangspunten pedagogisch handelen						
Voorbeeldgedrag / rolmodel						
Beleid rondom belonen en straffen						
Routine en Regels						
Omgaan met ongewenst gedrag						
Relatie leerkracht / leerling						
Mentale instelling leerkracht						
Afspraak / Aanspreekcultuur						
Afstemming met ouders						

5. Preventieve activiteiten / programma's	Aanwezig		Up to date		Aktie	
	ja	nee	ja	nee	ja	Nee
Programma's/leerstof gericht op bevorderen van positief gedrag						
Doorverwijzing / zichtbaarheid hulp						
Scholing / training personeel						

6. Signaleren	Aanwezig		Up to date		Aktie	
	ja	nee	ja	nee	ja	Nee
LVS SEO						
Analyse monitoring						
Naleving afspraken / protocollen						
Opvang						
Tijdige signalering (o.a. pestgevallen)						

7. Borging	Aanwezig		Up to date		Aktie	
	ja	nee	ja	nee	ja	Nee
Is beleid zichtbaar voor kinderen?						
Is beleid zichtbaar voor ouders?						
Is beleid zichtbaar voor school?						
Kennen we de verbeterpunten?						
Uitwisseling ervaringen?						
Regelmatig contact met ouders?						
Is veiligheidsplan levend?						